FRANCO-ROMANIAN RELATIONS IN THE XIX CENTURY

Ana Platon
PhD. student,,,Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract:During the first two centuries after the fall of the Roman Empire Western Europe supported and elicited the emergence of new adjacent organizations. Up until the twentieth century Orthodoxy was seen as a foreign religious and spiritual practice. The contact between it and the Western culture, fostered within various Diasporas (e.g. Romanian, Greek, Russian) represents a spiritual event with one of the most far-reaching impacts in the nineteenth century. Cultivating the unity of faith and nation, the Orthodox Church supported the great historical events that had as their goal the national unity of the Romanians: the Unity of the Principalities (1859), Romania's independence (1877-1878) and the Great Union of 1918.

Keywords: France, Romania, the nineteenth century, Catholicism, Orthodoxy.

1. Legăturile franco-române in secolul al XIX-lea

Românii şi francezii s-au întîlnit pe aceleaşi cîmpuri de bătălie cu ani în urmă. În 1393, cavalerii burghezi au luptat alături de oştenii lui Mircea cel Bătrîn, iar în 1445 francezii s-au întîlnit cu Vlad Ţepeş. În secolul al XVIII-lea, relaţiile româno-franceze s-au accentuat, astfel încît în Principate au început să ajungă negustorii sau intelectualii francezi.[1]

Relațiile României cu Franța au o lungă istorie, avînd în vedere apropierea celor două țări latine, însă în ceea ce privește România, influența puternică a culturii franceze, resimțită în principal din secolul al XIX-lea, a împiedicat penetrarea și afirmarea culturii rusești în principal:

> *"România nu se poate despărţi sufleteşte de Franţa, niciodată. Pentrucă între poporul român şi cel francez este o veche şi intimă afinitate, intelectuală şi spirituală. Veche, imi vine a crede, chiar dela originea comună a acestor două popoare, Intimă, în aşa măsură, în cît ţările Moldo-Valahe au fost socotite în totdeauna de către Franţa, ca ţări surori, locuite de un popor, de aceiaşi rasă, vorbind o limbă asemănătoare cu cea franceză şi urmărind acelaşi ideal."*[2].

Putem afirma însă că poporul francez a început să ne cunoască mai bine şi să ne sprijine atunci cînd au venit în contact cu noi prin misionari, călători şi ambasadori francezi.[3]

> *"Atunci însă, cînd aceste două neamuri se întîlnesc, în calea istorică a popoarelor, Franţa recunoaşte, cu surprindere şi emoţiune, că a regăsit acolo, în depărtare, la gurile Dunării albastre, un popor latin, un frate răsleţit de multă vreme, dar care şi-a păstrat, cu îndîrjirile, pămîntul, limba, credinţa, tradiţiile şi obiceiurile strămoşeşti şi care pînă astăzi păstrează şi cultivă în sufletul său, aceleaşi sentimente de dragoste şi frăţie, către sora sa mai mare, - Franţa."*[4]

[1] Nicolae Iorga, *Histoire des relations entre la France et les Roumains*, Imprimerie „Progresul", Iaşi, 1917, p.1
[2] Veniamin Pocitan Ploeşteanu, *Biserica Ortodoxă Română din Paris- cu o introducere asupra relaţiunilor franco-române*, Ed. Tipografia cărţilor bisericeşti, Bucureşti, 1940, p. 5
[3] Dan Berindei, *Politica externă şi diplomaţia la începuturile României moderne*, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2011, p. 213
[4] Veniamin Pocitan Ploeşteanu, *Biserica Ortodoxă Română din Paris- cu o introducere asupra relaţiunilor franco-române*, p. 5

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)

Ce înseamnă secolul al XIX-lea? Este o perioadă de transformări decisive, care au făcut ca Franţa să treacă de la vechiul regim absolutist şi feudal, la modernitatea unei democraţii parlamentare şi capitaliste. Aşadar, Franţa trăieşte 25 de ani de rasturnări de situaţie, tensiuni politice şi sociale, de victorii şi înfrîngeri. Iată de ce secolul al XIX-lea nu începe cu adevărat decît la Restaurare, în 1814, atunci cînd Franţa, învinsă dar alinaţă, poate începe învăţarea modernităţii[5].

> *„Revoluţia a avut efectul unui şoc asupra întregii culturi europene, comparabil cu acţiunea Refomei în secolul al XVI-lea. Revoluţia franceză a condus la mutilaţia în cultura veacului, la o transformare nu numai a sensibilităţii, dar şi a tuturor formelor de discurs literar"*[6], de aceea, *"prin idealurile sale, pentru libertate şi independenţă, precum şi prin visul ei pentru egalitate frăţească,*- Revoluţia- *rămîne mereu vie în meu vie în memoria oamenilor"*[7].

În decursul unui secol, de la sfîrşitul Imperiului din 1814, pînă la primul conflict mondial din 1914, Franţa a trecut de la vechiul regim la modernitate. Secol de profundă transformare, prin succesiunea regimurilor politice, ceea ce a condus la dezvoltarea modelului Republican. Secol care a văzut revoluţia industriei, creşterea urbană, afirmarea clasei burgheze şi naşterea prolateriei. De asemenea, a fost un secol de decreştinare progresivă şi de laicitate republicană, un secol de o extraordinară creştere intelectuală şi creativă, încrucişată de romantism, simbolism, impresionism şi Art nouveau[8].

Parisul a fost în prima jumătate a secolului al XIX-lea, un centru de formare culturală. Studiile și călătoriile în Franța în această perioadă au reprezentat un aspect important al relațiilor româno-franceze, cînd un număr mare de tineri români au ajuns să studieze la Paris[9].

Din anul 1830, au avut loc schimbări și evoluții în toate domeniile: educație, teatru, media, religie și arte plastice. Știm, de asemenea, că la Sorbona au studiat mai mulți români, printre care amintim: Vasile Alecsandri (poet), Spiru Haret (astronom / ministru), Alexandru Ioan Cuza[10] (suveran al Principatelor Unite între 1859 și 1866); Iosif Gheorghian (Episcop), Nicolae Iorga (prim-ministru), Alexandru Macedonski, George Enescu, Titu Maiorescu, Ştefan Luchian etc.

Aşadar, în 1848 studenţii români înfiinţează Societatea Studenţilor români din Paris, avînd ca preşedinte pe renumitul Ion Ghica. Din consiliul acestei asociaţii au făcut parte Dimitrie Bolintineanu, Mihail Kogălniceanu, Nicolae Bălcescu, pioni principali ai mişcării revoluţionare din 1848 din Principatele române. Astfel, în 1859, în urma unirii Moldovei cu Ţara Românească, relaţiile franco-române se întăresc, Franţa sprijinind această alianţă.

Biserica Ortodoxă Română în Franţa secolului al XIX- lea

Comunitatea ortodoxă românească din Franța a fost una dintre cele mai puternice comunități din ce în ce mai numeroase în diversitatea etnică și în dezvoltarea ei.

[5]Jean Garrigues, Philipe Lacombrade, *La France au 19e siecle (1814-1914),* Armand Colin, Vuef, 2001, p. 5
[6] Anca Sîrbu, *Ecourile Revoluţiei în romanul francez al secolului al XIX- lea*, Editura Academiei, Bucureşti, 1994, p. 139, http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A1343/pdf, accesat în data de 24.10.2018.
[7] Nicodim Unţanu, Alexenia Slivăţ, Documente inedite franceze în arhivele româneşti, în: *Revista Arhivelor* , anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 4, p. 595.
[8], Jean Garrigues, Philipe Lacombrade, *La France au 19e siecle (1814-1914)* p.6.
[9] Nicolae Isar, „Românii la studii în Franţa în anii 1800-1834", în: *Analele Universităţii. Bucureşti*, an XVIII, 1979, pp. 41-59.
[10] D. Ivănescu, Virgina Isac, „Date noi privind viaţa şi activitatea lui Alexandru Ioan Cuza pînă la alegerea sa ca domnitor al Principatelor Unite, în:*Revista Arhivelor*, anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 4, p. 11.

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)

„Biserica, maica spirituală a neamului românesc, care a născut unitatea limbii şi unitatea etnică a poporului, Ea, care domneşte puternic dincolo de graniţele noastre [...] e azilul de mîntuire naţională în ţări unde românul nu are stat... "[11].

Ceea ce găsim în Biserica Ortodoxă Română se găsește și în ortodoxia greacă sau rusă, deoarece ortodoxia este ceva universal și impresionant. Dar, în același timp, există caracteristici specifice care fac parte din civilizația românească, civilizație marcată de multe suferințe istorice.

O altă trăsătură importantă a românilor este aceea de a fi un popor latin și ortodox, care cred că este unic, pentru că toți oamenii de origine latină sunt catolici.

" *Ortodoxia este cunoscută în Europa (occidentală) prin variantele ei slavo-bizantine cu accente exotice: liturghia bizantină, filocalia greacă, iconografia rusă, monahismul athonit. Vrem să arătăm aici că există şi alte versiuni, precum cea română, care împleteşte spiritul chinoviei (mănăstire), liturghie (parohia) şi apostolatului (comunitatea socială), fiind astfel în stare să ofere un aport propriu la învigorarea şi regenerarea culturii creştine în Europa, unde Ortodoxia a acumulat o întîrziere de manifestare nejustificată*"[12].

Pînă la sfîrşitul primului război mondial (1914-1918) prezenţa ortodoxă în Franţa a fost discretă, însă în Paris, primele slujiri ortodoxe au avut loc în secolul al XV-lea, mai apoi în 1738 şi 1757, Ambasada Rusiei la Paris avînd o capelă deservită de un preot. Mai tîrziu, comunitatea ortodoxă rusă din Paris, în 1860, la propunerea contelui Paul Kisselev și a împăratului Alexandru al II-lea, capelanul Ambasadei Rusiei, Părintele Joseph Vassiliev, a decis să planifice construirea unei biserici permanente.[13]

De cealaltă parte, Biserica Ortodoxă Greacă, precizează că ortodocşii greci au fost organizați să vină la Paris înca din anul 1821, astfel că prima capelă greco-ortodoxă a fost deschisă în cadrul consulatului, dar nu a fost recunoscut oficial[14], însă în 1895 a fost inaugurată Catedrala Sfîntul Ştefan cu hramul Sfîntul Ştefan, construită în stil bizantin. Mai apoi au fost construite alte catedrale în diferite oraşe din Franţa.[15]

În ceea ce priveşte românii, aceştia şi-au deschis prima capelă în Paris, într-un apartament, la adresa 22 Rue Racine, în 1853. Văzînd numărul mare de români, peste 20.000 la număr, care au luat cu asalt capitala Franţei, regele român- Carol I, a cumpărat în anul 1892 biserica de pe Rue Jean de Beauvais, din mijlocul cartierului latin, închinată Sfinţilor Arhangheli.[16] Aşadar, arhiepiscopul Visarion Puiu (1879- 1964) a fondat prima episcopie românească din Europa Occidentală.

Situată în inima Cartierului Latin[17], aproape de Sorbona, prima universitate din Europa şi Catedrala Notre-Dame, Biserica Ortodoxă Română a devenit una dintre cele trei mari sanctuare ortodoxe din Paris. La poalele Muntelui Sfanta Genevieva, la fel ca Sfîntul

[11] Î.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor, *Mihai Eminescu- cuvinte de suflet*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, Suceava, 2006, p. 15.
[12] Pr. Prof. Dr. Ion Bria, *Ortodoxia în Europa- Locul spiritualităţii române*, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1995, p. 7.
[13] Nicolas Ross, *Saint-Alexandre sur-Seine. L'Église russe de Paris et ses fidèles des origines a 1917*, Edition Cerf, Paris, 2005, p.140.
[14]Michel Bruneau, „Une immigration dans la longue durée: la diaspora grecque en France", en: *Revue Espace Populations Sociétés*, Année 1996, Volume 14, *Numéro 2-3*, pp. 485-495.
[15] Christine Chaillot, *O scurtă istorie a Bisericii Ortodoxe din Europa Occidentală în secolul XX*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2017, p. 33.
[16]*Ibidem*, p. 34.
[17]Jean-Paul Besse, *L'Église Orthodoxe Roumaine de Paris,* Edition D.U.C., Paris, 1993, p.15.

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)

Efrem Sirul sau Sfîntul Iulian, Melekitul de astăzi, a avut o trecere mult mai veche decît catedralele ruse şi greceşti, ridicate în secolul trecut.[18]

> *“ Un şir, o unitate, o entitate formată din indivizi diferiţi, din locuri şi vremuri diferite, dar toţi în acelaşi cadru a ceea ce se numeşte ortodoxie, toţi în acelaşi duh, locuri diferite, limbi diferite, obiceiuri secundare diferite, de la o ţară la alta, dar o unitate între ei; aveau cu un numitor comun.“*[19]

Wladimir Guettèe şi poporul român

Wladimir Guetée, preot romano-catolic convertit la ortodoxie, francez de origine, teolog şi mare istoric al secolului al XIX-lea, sub numele său de mirean, Réné-François Guettée s-a născut la 1 decembrie 1816 la Blois, Franţa, din părinţi creştini. Elev silitor, a absolvit seminarul din Blois, perioadă în care a reuşit să îşi formeze o aleasă cultură prin lectură. La o vîrstă fragedă el a fost numit preot într-un sat mic, unde, şi-a continuat studiile şi cercetările. Munca sa nu a rămas fără un răspuns, aşa că la scurt timp a primit binecuvîntare din partea episcopului Fabre des Essarts din Blois pentru începerea publicării lucrării *”Histoire de l’Eglise de France”*[20]. Fiind împotriva curentului ultramontist, tînărul istoric montanist a atras invidia celor din jur, ceea ce îl determină pe noul episcop de Blois să-i pună lucrarea la Index[21].

Mai apoi a fost numit preot la un spital din Paris, unde nu a rămas pentru mult timp dat fiind faptul că acelaşi arhiepiscop care îl numise preot, Sibour, l-a concediat deoarece nu a vrut să-şi facă faimă rea prin sprijinirea unui preot pus la Index.

Greutăţile nu s-au oprit aici, astfel încît, Morlot, urmaşul episcopului Sibour i-a ridicat lui Guettee dreptul de a sluji, iar cartea de căpătîi amintită mai sus nu i-a fost premiată de către Institutul Franţei, pe motiv că nu a vrut să se pună în contribuţie cu Indexul roman., iar la scurt timp i s-a interzis să mai poarte titlul de abbe[22].

Lovit din toate părţile, Guettée nu s-a lăsat intimidat şi şi-a continuat căutările, ba chiar şi le-a accentuat, ajungînd să îşi expună ideile într-o nouă revistă *“L’union Chretienne”*, apărută între anii 1859-1892, într-un număr de 28 de volume.

În *Amintirile unui preot catolic devenit preot ortodox*, el a încercat să definească prin termenul „jansenism” cinstea, conştiinţa morală, ostilitatea faţă de cazuistică[23], pe care o avea din familia sa, şi în special de la mama sa: *„Asemenei ei, eu eram deci, din copilărie, un jansenist, fără să ştiu. Nu se putea găsi decît un instinct creştin, o opoziţie înnăscută faţă de tot ce numim astăzi iezuitism”*[24].

Pentru instruirea sa religioasă a fost încredinţat unui preot, Leon Garapin, iar apoi a intrat la micul seminar din Blois, pe care l-a părăsit la scurt timp pentru marele seminar. Încă din primii ani de şcoală, el a fost pasionat de cărţile de istorie, pe care pur şi simplu le-a

[18] *Ibidem*, FN.
[19] Bogdan Mateciuc, *Lungul drum către acasă- un neoprotestant descoperă Biserica Ortodoxă*, Ed. Aeropag, Bucureşti, 2012, FN.
[20] Ioan Vasile Leb, “Wladimir Guetée şi românii- 180 de ani de la naşterea sa”, în Ioan Tulcan şi Lizica Mihuţ (ed.), *175 de ani de la înfiinţarea învăţământului superior teologie arădean*, Teologia- Revista Facultăţii de Teologie din Arad, Arad, 1997, p. 27
[21] *Ibidem*, p.27
[22] *Ibidem*, p. 28.
[23] Cazuistica este o parte a moralei stoice, talmudice, scolastice şi iezuite care încerca să rezolve cazurile de conştiinţă, dându-le interpretări meşteşugite. În cazul de faţă este vorba despre o practică folosită de duhovnicii iezuiţi pentru a justifica diverse păcate.
[24] Wladimir, Guettée, *Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox*, Fishbacher, Paris, 1889, p. 7-8.

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)

jumulit: *„Citeam cu seriozitate, făceam analize asupra lecturilor mele şi chiar tabele sinoptice ale evenimentelor şi datelor pe care mi le furnizau cărţile pe care le citeam”*[25].

La marele seminar, el i-a descoperit pe Descartes, Malebranche şi Bonald: *„Eram eclectic şi admiteam ce-mi convenea în diverse sisteme. Am comis atunci o mare crimă. Nu mi s-ar fi dat iertarea de păcate dacă aş fi mărturisit. Am ştiut să-mi procur cîteva lucrări ale lui Herder, Kant, Cousin, Damiron. Am citit chiar şi cîteva opere ale lui Voltaire, Diderot, J. J. Rousseau […]”*[26].

Wladimir Guettée s-a apropiat de teologie, avînd idei înalte, însă şi-a dat seama că studiul individual l-a ajutat mai mult decît cele învăţate în şcoala. Prigoana a devenit tot mai aprigă, iar convingerile religioase s-au limpezit definitiv, astfel că în 1861 s-a convertit la ortodoxie prin Biserica Ortodoxă Rusă, aceasta conferindu-i titlul de doctor în teologie pe baza lucrării *”La Papauté schismatique”*[27].

Opera părintelui Wladimir Guettée a apărut şi în ţara noastră în anul 1863, prin bunăvoinţa şi traducerea unei scrisori de către Arhiereul Calinic Miclescu, iar mai apoi sprijină tipărirea cărţii *”Histoire de l’Eglise”*. În Muntenia opera părintelui s-a făcut cunoscută datorită teologului grec G. Zotu, director al Mitopoliei Ungro-Vlahiei şi apoi profesor la Facultatea de Teologie din Bucureşti, însă cel mai *”stăruitor traducător şi răspînditor al operelor”* rămîne Mitropolitul Ungro-Vlahiei, Iosif Gheorghian[28].

Concluzii

Interacțiunile intelectualilor români din perioada dintre cele două războaie cu cultura franceză au fost incontestabile și au devenit marca unei întregi generații, ale cărei consecințe sunt încă foarte vizibile.

Biserica Ortodoxă Română a fost întotdeauna alături de poporul român, iar în acest context Nicole Iorga precizează:

> “*Mitropoliţii, episcopii, egumenii şi aşa de adesea ori şi smeriţii călugări ori umiliţii preoţi de mir au dat poporului, ei singuri aproape, toată învîţătura, au înzestrat neamul cu o limbă literară, cu o literature sfîntă, cu o artă în legătură cu gustul şi nevoile lui, au sprijinit Statul fără să se lase înghiţiţi de dînsul, au călăuzit neamul pe drumul pămîntului fără a-şi desface ochii de cer […], dînd istoriei noastre cărturari, caligrafi, sculptori de lemn, argintari, oameni de Stat, ostaşi, mucenici şi sfinţi*“[29].

Aşadar, cultivînd unitatea de credinţă şi neam, Biserica Ortodoxă a susţinut marile evenimente istorice, care au avut ca ţel unitatea naţională a românilor: Unirea Principatelor (1859), Independenţa de stat a României (1877-1878) şi Marea Unire din 1918.

BIBLIOGRAPHY

Berindei, Dan, *Politica externă şi diplomaţia la începuturile României moderne*, Ed. Mica Valahie, Bucureşti, 2011.

Beleuţă, Ilie, “Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox”, în: *Revista Teologică*, nr. 1-2, 1927.

[25] *Ibidem*, p. 9-10

[26] Wladimir Guettée, *Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox*, p. 13.

[27] Haralambie Cojocaru, *Wladimir Guettee şi papalitatea*, în Ortodoxia ,an. I,1949, nr. I-2, p. 141.

[28] *Ibidem*, p. 143.

[29] Nicolae Iorga, *Istoria Bisericii româneşti şi a vieţii religioase a românilor*, vol. I, ediţie revăzută şi adăugită, Ed. Ministerului de Culte, Bucureşti, 1928, p. 4.

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)

Bruneau, Michel, „Une immigration dans la longue durée: la diaspora grecque en France", en: *Revue Espace Populations Sociétés*, Année 1996.
Besse, Jean-Paul, *L'église orthodoxe roumaine de Paris- au cœur du Quartier Latin,* Editions D.U.C., Paris, 1993.
Bria, Ion, *Ortodoxia în Europa- Locul spiritualităţii române*, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 1995.
Chaillot, Christine, *O scurtă istorie a Bisericii Ortodoxe din Europa Occidentală în secolul XX*, Ed. Renaşterea, Cluj-Napoca, 2017.
Garrigues, Jean, Lacombrade, Philipe, *La France au 19e siecle (1814-1914)*, Armand Colin, Vuef, 2001.
Cojocaru, Haralambie, Wladimir Guettee şi papalitatea, în Ortodoxia ,an. I, 1949.
Guettée, Wladimir, *Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox*, Fishbacher, Paris, 1889.
Iorga, Nicolae, *Histoire des relations entre la France et les Roumains*, Imprimerie „Progresul", Iaşi, 1917.
Iorga, Nicolae, Istoria Bisericii româneşti şi a vieţii religioase a românilor, vol. I, ediţie revăzută şi adăugită, Ed. Ministerului de Culte, Bucureşti, 1928.
Isar, Nicolae, „Românii la studii în Franţa în anii 1800-1834", în: *Analele Universităţii. Bucureşti*, an XVIII, 1979.
Ivănescu D., Isac Virginia, „Date noi privind viaţa şi activitatea lui Alexandru Ioan Cuza pînă la alegerea sa ca domnitor al Principatelor Unite, în: *Revista Arhivelor*, anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 4.
Leb, Ioan, Vasile, "Wladimir Guetée şi românii- 180 de ani de la naşterea sa", în Ioan Tulcan şi Lizica Mihuţ (ed.), *175 de ani de la înfiinţarea învîţămîntului superior teologic arădean*, Teologia- Revista Facultăţii de Teologie din Arad, Arad, 1997.
Mateciuc, Bogdan, *Lungul drum către acasă- un neoprotestant descoperă Biserica Ortodoxă*, Ed. Aeropag, Bucureşti, 2012.
Pimen, Î.P.S., Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor, *Mihai Eminescu- cuvinte de suflet*, Ed. Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, Suceava, 2006.
Ploeşteanu, Veniamin, Pocitan, *Biserica Ortodoxă Română din Paris- cu o introducere asupra relaţiunilor franco-române*, Ed. Tipografia cărţilor bisericeşti, Bucureşti, 1940.
Prundus, Silvestru A., Plaianu, *Cei 12 episcopi martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma*, Ed. Viata Crestina, Cluj, 1999.
Ross, Nicolas, *Saint-Alexandre sur-Seine. L'Église russe de Paris et ses fidèles des origines a 1917*, Edition Cerf, Paris, 2005.
Unţanu, Nicodim, Slivăţ, Alexenia, Documente inedite franceze în arhivele româneşti, în: *Revista Arhivelor*, , anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 4

BDD-A30579 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:12 UTC)